

Zaaknummer : 01060467
Ons Kenmerk : ODH651852
Datum : 17 april 2023

Besluit

artikel 7.17 van de Wet milieubeheer

Onderwerp

Op 31 januari 2023 hebben wij een mededeling ontvangen als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm). De mededeling is ingediend in verband met de tegelijkertijd ingediende aanvraag in het kader van de Waterwet voor een vergunning voor het onttrekken en retourneren van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem. De mededeling betreft de aanleg en het in gebruik nemen en houden van een open bodemenergiesysteem. Het open bodemenergiesysteem zal worden toegepast voor de klimatisering van de nieuwe complex Maestro te 's-Gravenhage. Het beoogde open bodemenergiesysteem is gelegen aan de Randveen 64 te 's-Gravenhage. Het betreft een activiteit waarvoor op grond van categorie D 15.2 van onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (hierna Besluit m.e.r) een m.e.r.-beoordeling benodigd is.

Besluit

Wij besluiten dat voor de activiteit geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen dit besluit wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidend schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 31 januari 2023 hebben wij van u een mededeling ontvangen als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer. De mededeling is ingediend in verband met de tegelijkertijd ingediende aanvraag in het kader van de Waterwet voor een vergunning voor het onttrekken en retourneren van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem. De mededeling betreft de aanleg en het in gebruik nemen en houden van een open bodemenergiesysteem. Het open bodemenergiesysteem zal worden toegepast voor de klimatisering van de nieuwe complex Maestro. Het beoogde open bodemenergiesysteem is gelegen aan de Randveen 64 te 's-Gravenhage. Het betreft een activiteit waarvoor op grond van categorie D 15.2 van onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (hierna Besluit m.e.r.) een m.e.r.-beoordeling benodigd is.

Bij de mededeling van 31 januari 2023 zijn de volgende stukken verstuurd:

- De vergunningaanvraag ingediend via het Omgevingsloket Online (OLO) met als aanvraagnaam 'Waterwet Maestro te Den Haag' en aanvraagnummer 7557237, ingediend op 31 januari 2023;
- Effectenstudie Waterwet integraal met aanmeldingnotitie m.e.r.-beoordeling, Bodemenergie Maestro te 's-Gravenhage, Buro Bron B.V., kenmerk: 21BB094, 31 januari 2023;
- Memo, Samenloop vergunningaanvraag Waterwet en m.e.r.-beoordeling, Buro Bron B.V., kenmerk: 21BB094, 31 januari 2023;
- Verklaring Seasonal Performance Factor, Energie Totaal Projecten b.v, 17 augustus 2022.

Procedure

Artikel 7.17, eerste lid, van de Wm is toegepast op deze beschikking.

Volledigheid van de mededeling en aanvullingen

Omdat de mededeling niet over alle benodigde informatie beschikte, hebben wij Buro Bron b.v. per brief van 28 februari 2023 met kenmerk ODH599515 in de gelegenheid gesteld de mededeling aan te vullen. Naar aanleiding van het bovenstaande hebben wij op 20 maart 2023 de volgende aanvullingen ontvangen:

- Effectenstudie Waterwet integraal met aanmelding notitie m.e.r.-beoordeling, Bodemenergie Maestro te 's-Gravenhage, Buro Bron B.V., kenmerk 21BB094, 31 januari 2023 (revisie 17 maart 2023).

Op basis van de mededeling effectenstudie van 31 januari 2023 en de aanvullingen van 20 maart 2023 heeft de m.e.r.-beoordeling plaatsgevonden. De procedure is op 21 maart 2023 hervat en met 21 dagen opgeschort geweest. De aanvullende gegevens waren voldoende om op te kunnen beslissen.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.- (beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De activiteit valt onder onderdeel D onder 15.2 van de bijlage van het Besluit m.e.r.. Nu de drempelwaarde van de daarin vermelde categorie van gevallen niet wordt overschreden moeten wij als bevoegd gezag, gelet op artikel 2, vijfde lid, tweede volzin en onder b, van het Besluit m.e.r., toepassing geven aan de regels voor een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16, 7.17, eerste tot en met vierde lid, 7.18, 7.19, eerste en tweede lid, en 7.20a van de Wet milieubeheer. Dit betekent onder meer dat wij als bevoegd gezag bij onze beslissing rekening moeten houden met de relevante criteria genoemd in bijlage III bij de Richtlijn 2011/92/ELI van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en

particuliere projecten (PbEU 2012, L26) (verder: mer-richtlijn) als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Bij deze criteria dienen wij te kijken naar 1) de kenmerken van het project, 2) de plaats van het project, 3) de kenmerken van het potentiële effect.

Aan de hand van de mededeling hebben wij het volgende geconstateerd:

1. Kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project is in het bijzonder in overweging genomen de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder, risico van ongevallen met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Het project betreft de aanleg van een open bodemenergiesysteem dat ondergronds zal bestaan uit een mono bron met filters in het derde watervoerend pakket. De effectieve filterlengte zal per bronfilter minimaal 20 m bedragen in het traject van 120 m-mv tot 240 m-mv. Het maximale debiet bedraagt zowel in de winter als in de zomer 40 m³/uur. De maximale infiltratietemperatuur bedraagt 25 °C. De minimale infiltratietemperatuur bedraagt 5°C.

Energiebesparing en emissiereductie

De jaarlijkse besparing in het primair energiegebruik van aardgasequivalenten behorende bij deze vergunningaanvraag bedraagt 49.000 m³ per jaar en komt neer op een energiebesparing van 59 %. Deze energiebesparing resulteert in een jaarlijkse emissiereductie van 84 ton (55%) koolstofdioxide (CO₂) en 109 kg (77%) stikstofoxiden (NO_x).

Productie van afvalstoffen

Bij de oprichting van het bodemenergiesysteem komt naar verwachting 3200 m³ ontwikkelwater vrij. De definitieve keuze voor de lozingsroute van het ontwikkelwater wordt gemaakt aan de hand van de technische mogelijkheden. Mogelijk wordt het ontwikkelwater geloosd op het riool. Een eventuele toestemming voor lozen op het riool wordt in een later stadium van het project aangevraagd bij het bevoegd gezag. Bij een toestemming zal het bevoegd gezag waar nodig maatregelen voorschrijven om nadelige milieugevolgen te voorkomen of beperken. Het opgepompte grondwater is zout.

Spuihoeveelheid

In verband met preventief onderhoud van de bronnen worden deze een aantal keer per jaar gespuid. Bij deze actie wordt uit de bronnen enige tijd grondwater onttrokken met het maximale debiet. Per jaar zal niet meer dan 800 m³ extra grondwater worden gespuid, dit is niet hoger dan in de vergunde situatie. Waar mogelijk wordt voor het lozen van het spuiwater gebruik gemaakt van een lozing in de bodem. Indien dit niet mogelijk blijkt, zal mogelijk worden beoogd het water te lozen op het riool. Toestemming voor lozen op het riool wordt dan in een later stadium van het project aangevraagd bij het bevoegd gezag. Bij een toestemming zal het bevoegd gezag waar nodig maatregelen voorschrijven om nadelige milieugevolgen te voorkomen of beperken. Ook het opgepompte spuiwater zal zout zijn.

2. Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn is in het bijzonder in overweging genomen het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied, het opnamevermogen van het natuurlijke milieu met in het bijzonder aandacht voor de volgende type gebieden:

- kustgebieden;
- reservaten en natuurparken;
- gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd;
- speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens richtlijn 79/409/EEG en richtlijn 92/43/EEG;
- gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
- landschappen van historische, cultureel of archeologisch belang.

Het terrein waar het bodemenergiesysteem zal worden aangelegd, bevindt zich op 2.5 km afstand van het Westduinpark & Wapendal Natura 2000-gebied. De locatie is niet gelegen in een milieubeschermingsgebied voor grondwater maar ligt wel in een strategisch zoet grondwatergebied. Het strategische zoetgrondwatergebied heeft betrekking op het grondwaterlichaam met grondsoort genaamd Duin Rijn-West. Bij dit grondwaterlichaam genaamd Duin Rijn-West mag er geen onttrekking en infiltratie uit het eerste watervoerende pakket plaatsvinden. De beoogde ligging van het bodemenergiesysteem is in het derde watervoerende pakket en komt naar verwachting niet in gedrang met het bovenstaande. Nabij de projectlocatie is er bebouwing aanwezig en er zijn geen risicovolle bedrijven bekend. Ten slotte bevindt de projectlocatie zich in een gebied met een middelhoge archeologische trefkans.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project is in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging genomen het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking), het grensoverschrijdende karakter van het effect, de orde van grootte en de complexiteit van het effect, de waarschijnlijkheid van het effect, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Om de mogelijke effecten van het beoogde open bodemenergiesysteem op omgevingsbelangen te bepalen, is de aanmeldingsnotitie (Effectenstudie Waterwet integraal met aanmeldingnotitie m.e.r.-beoordeling, Bodemenergie Maestro te 's-Gravenhage, Buro Bron B.V., 21BB094, 31 januari 2023) opgesteld. Deze aanmeldingsnotitie is later aangepast (Effectenstudie Waterwet integraal met aanmeldingnotitie m.e.r.-beoordeling, Bodemenergie Maestro te 's-Gravenhage, Buro Bron B.V., 21BB094, 17 maart 2023). Bij onze beoordeling is de aangepaste aanmeldingsnotitie aangehouden.

Hydrologische effecten

Het hydrologisch invloedsgebied reikt tot 135 m voor de monobron in het derde watervoerende pakket ter hoogte van de bronfilters op 120 - 240 m-mv. De maximale stijghoogteverandering nabij het filtertraject van de bron alsook in het derde watervoerende pakket is 4,1 m. Het zoet/brak grensvlak en het brak/zout grensvlak bevinden zich in het eerste watervoerende pakket. Door de aanwezigheid van de eerste scheidende laag ontstaat ten gevolge van het bodemenergiesysteem geen extra stijghoogteverschil in het eerste watervoerende pakket. Boven en onder de eerste scheidende laag is een stijghoogteverandering berekend die verwaarloosbaar is ($< 0,05$ m). Dientengevolge is de invloed op de verticale stroming in de eerste scheidende laag verwaarloosbaar. Van verzilting van zoete grondwatervoorraden is geen sprake.

Thermische effecten

Het hydrothermische invloedsgebied reikt na 20 jaar tot maximaal 85 m van het koude filter en tot 60 m van het warme filter. Het hydrothermische invloedsgebied is het gebied ter hoogte van de gemodelleerde bronfilters waarbinnen de berekende temperatuur na 20 jaar minimaal $0,5$ °C afwijkt van de natuurlijke grondwatertemperatuur (13 °C). De onttrekkingstemperatuur van de warme bron daalt niet tot onder de 14 °C en blijft daarmee boven de natuurlijke grondwatertemperatuur van 13 °C.

Zettingen

Door het bodemenergiesysteem kunnen er door de verlaging en verhoging van de grondwaterstand en stijghoogte, zettingen in de bodem optreden. De berekende eindzetting bedraagt maximaal 6 mm ter plaatse van de monobron. Het zettingsverhang (verschilzetting) in de directe nabijheid van de bronnen bedraagt (binnen 10 m rondom de bronnen) maximaal 1 m per 4.600 m. Ter hoogte van het tramspoor bedraagt de zetting 0 mm. De berekende maximale eindzetting van 6 mm bij de bronnen van het energieopslagsysteem en de daarmee gepaard gaande verschilzetting veroorzaakt geen schade aan gebouwen, funderingen, tramsporen, wegen of constructies.

Effecten op de grondwaterkwaliteit

De locatie is niet gelegen in een waterwinningsgebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringvrije zone of een milieubeschermingsgebied voor grondwater.

Effect natuurwaarden en archeologische waarden

De invloed op de grondwaterstand is zo gering ($< 0,01$ m) dat het open bodemenergiesysteem geen invloed heeft op eventueel aanwezige cultuurhistorie en archeologische waarden. Het open bodemenergiesysteem ligt niet in een aardkundig waardevol gebied. Met betrekking tot de archeologische waarden is er sprake van een middelhoge trefkans. Dit houdt in dat er voor bodemingrepen met een oppervlakte > 50 m² en dieper dan 50 cm-mv vooronderzoek benodigd is. Het aanleggen van het open bodemenergiesysteem neemt een kleinere ruimte in beslag dan 50 m² waardoor er geen archeologisch onderzoek benodigd is. Naar verwachting heeft het beoogde

bodemenergiesysteem geen invloed op de grondwaterstand en zullen er geen zettingen aan maaiveld ontstaan. Archeologie vormt derhalve geen belemmering voor het open bodemenergiesysteem bij Maestro. Indien er bij toekomstige graafwerkzaamheden toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dient hiervan direct een melding te worden gemaakt conform de Erfgoedwet.

Cumulatieve effecten

In het berekende hydrologische invloedsgebied bevinden zich geen open of gesloten bodemenergiesystemen. Ook zijn er binnen het vastgestelde thermische invloedsgebied geen andere grondwatergebruikers of gesloten bodemenergiesystemen aanwezig. Van cumulatie van thermische effecten is derhalve geen sprake.

Conclusie

Uit de op 31 januari 2023 en 20 maart 2023 ingediende stukken blijkt dat niet verwacht mag worden dat de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect zullen leiden tot significant nadelige effecten voor omgevingsbelangen. Gelet hierop overwegen wij dat naar aanleiding van de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben.

Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding om een milieueffectrapport op te stellen.